

Het college van burgemeester en wethouders
van de gemeente De Ronde Venen
Postbus 250
3640 AG MIJDRECHT

ONDERWERP	Beoordeling IBT omgevingsrecht 2022-2023	TELEFOONNUMMER	0639632192
DATUM	30-01-2024	E-MAILADRES	jeroen.van.dam@ provincie-utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	UTSP-390265605-13010	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Jeroen van Dam	TEAM	BEI
BIJLAGEN	Overzicht verbeterpunten		

Geacht college,

Uw gemeente heeft in het kader van Interbestuurlijk Toezicht (IBT) informatie toegezonden over uw taakuitvoering in 2022-2023 op het gebied van het Omgevingsrecht. Wij hebben deze informatie beoordeeld. In deze brief leest u onze beoordeling.

Oordeel over uw taakuitvoering omgevingsrecht

Ons oordeel over uw taakuitoefening luidt:

- Vakgebied Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) - Vergunningverlening Toezicht en Handhaving (VTH): voldoet deels.
- Vakgebied Monumenten / Archeologie: voldoet deels.

Het oordeel ten aanzien van het vakgebied Wabo en Monumenten / Archeologie luidt 'voldoet deels'. Dit oordeel is lager dan het oordeel 'voldoet' van vorig jaar. Uit het verificatiegesprek op 20 november 2023 blijkt dat in positief opzicht dat u zich de afgelopen jaren heeft ingezet om de kwaliteit van de VTH-beleidscyclus te verbeteren. Zo heeft u de functie van VTH-beleidsjurist gecreëerd, heeft u vorig jaar nieuw VTH-beleid vastgesteld, stuurt u actief op de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en is er bestuurlijke aandacht voor VTH. Dit zijn inderdaad goede stappen om de kwaliteit van de beleidscyclus te verbeteren. Echter, zoals wij ook in het verificatiegesprek hebben toegelicht, hebben wij geconstateerd dat het VTH-beleid en uitvoeringsprogramma op essentiële onderdelen van de beleidscyclus nog niet voldoen aan de wettelijke eisen. Daarnaast zijn niet alle verbeterpunten uit de vorige beoordeling uitgevoerd. Deze verbeterpunten zijn daarom ook voor de beoordeling 2022-2023 relevant. Om deze redenen kunnen wij op dit moment geen hoger oordeel geven dan het oordeel 'voldoet deels'. Wij hebben er vertrouwen in dat u de verbeterpunten ter harte neemt en in 2024 ook een inhoudelijke verbetering in het VTH-beleid, jaarverslag en uitvoeringsprogramma kunt laten zien, zodat wij in de beoordelingsronde 2023-2024 een hoger oordeel kunnen geven. Als wij bij de volgende beoordeling constateren dat u geen of onvoldoende uitvoering heeft gegeven aan de verbeterpunten, kan dat gevolgen hebben voor de beoordeling in 2023-2024.

Toelichting beoordeling

Bij het uitvoeren van onze wettelijk toezichtstaak hanteren wij de Verordening systematische toezichtinformatie provincie Utrecht (hierna: IBT-verordening), het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht 2021-2024 en de interventieladder die landelijk tussen Rijk, IPO en VNG is afgesproken. Het beleidskader vindt u via de volgende link: www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/bestuurlijke-zaken/interbestuurlijk-toezicht, onder het kopje "Beleidskader en Uitvoeringsagenda". Een toelichting op de interventieladder is te vinden op onze website www.provincie-utrecht.nl/werkwijze-ibt.

In de vorige beoordelingsperiode 2021-2022 is de taakuitvoering van uw gemeente als 'voldoet' beoordeeld. Dit betekent dat u grotendeels voldoet aan de wettelijke eisen. De beoordeling over 2021-2022 is zogenoemd 'sober' uitgevoerd: de toezichtinformatie is alleen op hoofdlijnen en actualiteit beoordeeld. Vanwege een aantal belangrijke verbeterpunten, valt u dit jaar zoals aangekondigd in de beoordelingsbrief 2021-2022 van 8 maart 2023 onder het reguliere toezichtregime en daarom is de ontvangen toezichtinformatie inhoudelijk beoordeeld. Dit betekent dat wij dit jaar het VTH-beleid, jaarverslag en uitvoeringsprogramma grondig hebben beoordeeld en niet slechts op hoofdlijnen en actualiteit. Daarnaast hebben onze toezichthouders op 20 november 2023 een gesprek gevoerd met de teammanager Omgeving en een handhavingsjurist van de gemeente. De informatie uit dit gesprek is in deze beoordeling meegenomen.

Hieronder leest u per vakgebied een toelichting op deze beoordeling.

Wabo – VTH

Bij de beoordeling van de informatie voor het vakgebied VTH hebben we getoetst of uw gemeente de processen zodanig heeft ingericht dat deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Wij baseren ons hierbij op de wettelijke eisen voor deze processen, zoals vermeld in hoofdstuk 5 Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, hoofdstuk 7 van het Besluit omgevingsrecht en hoofdstuk 10 van de Ministeriële regeling omgevingsrecht. Deze proceseisen staan ook bekend als de BIG-8 cyclus.

Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de gemeentelijke thuishaken (VTH-beleid / U&H-strategie thuishaken)

Positief is dat u op 6 juni 2023 een nieuw VTH-beleidsplan 2023-2026 heeft vastgesteld voor de thuishaken die door u worden uitgevoerd en de plustaken die namens u door de omgevingsdienst worden uitgevoerd. Het VTH-beleidsplan 2023-2026 is prettig leesbaar, maar inhoudelijk zijn er nog wel enkele verbeterpunten die zien op de meest fundamentele aspecten van de BIG-8-cyclus. Deze verbeterpunten worden hieronder besproken.

In het VTH-beleid 2023-2026 wordt slechts op hoofdlijnen een terugblik gegeven op de afgelopen beleidsperiode zonder in te gaan op het al dan niet bereiken van de in het voorgaande beleid gestelde doelen. Daardoor is niet duidelijk in hoeverre de beleidsdoelen uit de vorige beleidsperiode zijn behaald en/of bijsturing nodig is in het VTH-beleid 2023-2026. Weliswaar is positief dat doorlopend gesprekken voert met VTH-medewerkers en het bestuur en hierin ook reflecteert op het beleid, maar het is dan ook zaak dit te laten zien in de rapportages.

Voor handhaving is in het VTH-beleid 2023-2026 een probleem- en risicoanalyse uitgevoerd, maar voor uitvoering (vergunningverlening) ontbreekt deze. Zonder risicoanalyse is het niet goed mogelijk om objectieve keuzes te maken en prioriteiten te stellen ter beheersing van de risico's. De risicoanalyse vormt immers de basis van de vergunningenstrategie en het toetsingsprotocol.

Verder zijn in het VTH-beleid 2023-2026 niet aan de hand van de risicoanalyse en prioritering concrete en meetbare uitvoerings- en handhavingsdoelen geformuleerd ter beheersing van de geïdentificeerde en geprioriteerde risico's en het waarborgen van veiligheid, gezondheid en de naleving van wet- en regelgeving ten aanzien van activiteiten in de fysieke leefomgeving. De doelen die in het VTH-beleid 2023-2026 zijn geformuleerd zijn vaag. U heeft in het verificatiegesprek aangegeven dat u jaarlijks in het uitvoeringsprogramma prioriteiten en doelen stelt. Het risico hiervan is dat prioriteiten en doelen jaarlijks veranderen, waardoor uiteindelijk de doelen uit het VTH-beleid niet worden bereikt. Tevens wordt hiermee niet bereikt dat de in het VTH-beleid geïdentificeerde risico's en gestelde prioriteiten op een gerichte en effectieve manier worden aangepakt waarbij de financiële en personele middelen zo optimaal mogelijk worden ingezet.

Het niet hebben van concrete en meetbare uitvoerings- en handhavingsdoelen in het VTH-beleid op basis van de risicoanalyse en prioriteiten maakt het ook niet goed mogelijk om inzichtelijk te krijgen welke financiële en personele middelen benodigd zijn voor het bereiken van doelen die specifiek gericht zijn op het verminderen of beheersen van de geïdentificeerde en geprioriteerde risico's. Wel probeert u incidenteel extra financiële middelen te realiseren op het moment dat dat nodig is om specifieke activiteiten uit te kunnen voeren, maar dit gebeurt dus niet met het oog op het bereiken van doelen uit het VTH-beleid.

Wettelijk is namelijk vereist dat voor het bereiken van de in het beleid geformuleerde doelen en de uit te voeren werkzaamheden de benodigde én beschikbare financiële en personele middelen inzichtelijk worden gemaakt en in de begroting geborgd. Ook de wijze waarop de benodigde financiële en personele middelen is berekend moet inzichtelijk worden gemaakt. Vervolgens dient u er zorg voor te dragen dat voor de uitvoering van de jaarlijkse uitvoeringsprogramma's, voldoende financiële en personele middelen beschikbaar zijn en dat deze middelen zo nodig worden aangevuld of de uitvoeringsprogramma's zo nodig worden aangepast.

Wat het uitvoeringsprogramma betreft, merken wij op dat u geen activiteiten heeft geprogrammeerd met betrekking tot brandveiligheid gevaarlijke opslag, risicovolle inrichtingen en constructieve veiligheid. Verder blijft een verbeterpunt om in het uitvoeringsprogramma rekening te houden met de in het VTH-beleid gestelde doelen en prioriteiten.

Wat het jaarverslag betreft is een belangrijk verbeterpunt om inzicht te geven in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de in het VTH-beleid gestelde doelen. Alleen dan wordt duidelijk of in het uitvoeringsprogramma moet worden bijgesteld met het oog op het bereiken van die doelen.

Een ander verbeterpunt voor het jaarverslag en uitvoeringsprogramma is dat deze tijdig, dat wil zeggen vóór aanvang van het uitvoeringsjaar, moeten worden vastgesteld. Door het uitvoeringsprogramma lopende het uitvoeringsjaar vast te stellen is niet mogelijk om in de begroting de personele en financiële middelen te vragen die nodig zijn om de in het uitvoeringsprogramma geprogrammeerde activiteiten uit te voeren om de doelen te bereiken. Wij geven u daarom in overweging de BIG-8-cyclus aan te laten sluiten bij of te integreren in de P&C-cyclus.

Omdat u nog niet alle verbeterpunten uit de vorige beoordeling ten aanzien van het jaarverslag en uitvoeringsprogramma heeft uitgevoerd en er verbeterpunten zijn ten aanzien van het VTH-beleid 2023-2026 die zien op de meest fundamentele aspecten van de BIG-8-cyclus, luidt het oordeel over uw taakuitvoering over de periode 2022-2023 'voldoet deels'.

Een overzicht van alle verbeterpunten treft u aan als bijlage.

Uniform Uitvoerings- en Handhavingsbeleid voor de basistaken omgevingsdienst (U&H-strategie regio Utrecht)

In de beoordelingsronde 2022 is vastgesteld dat uw college op 20 september 2022 de U&H-strategie regio Utrecht had vastgesteld, maar dat het een groeidocument betreft. Ook is vastgesteld dat er nog geen uniform uitvoeringsprogramma is vastgesteld op basis van de U&H-strategie regio Utrecht. In de regio wordt de U&H-strategie de komende jaren nog doorontwikkeld en wordt nagedacht over een uniform uitvoeringsprogramma. Ondanks deze lopende doorontwikkeling, zullen wij de huidige U&H-strategie regio Utrecht in 2024 beoordelen. Eventuele verbeterpunten die bij de beoordeling in 2024 naar voren komen, zullen met u en de regionale werkgroep worden gedeeld om mee te nemen bij de doorontwikkeling.

Verordening Kwaliteit VTH

Wij toetsen of uw college jaarlijks evalueert in hoeverre de kwaliteitscriteria worden nageleefd door de omgevingsdienst én de eigen organisatie. Daarnaast toetsen wij of uw college daarover mededeling doet aan de gemeenteraad. De kwaliteitscriteria hebben betrekking op opleidingen, kritische massa en frequentie van de uitvoering van taken per medewerker. Deze criteria zijn in uw gemeente van toepassing op de basis- en plustaken die de Omgevingsdienst Regio Utrecht (ODRU) uitvoert en de VTH-taken die uw eigen organisatie uitvoert. We hebben geen document aangetroffen waarin uw college taken gemotiveerd heeft uitgesloten.

Positief is dat u de naleving van de kwaliteitscriteria 2.3 door uw gemeentelijke organisatie heeft geëvalueerd en hierover, via het jaarverslag, heeft gerapporteerd aan de gemeenteraad. U heeft in de evaluatie ook gemotiveerd aangegeven op welke onderdelen u niet aan de kwaliteitseisen voldoet. Wij hebben echter geen evaluatie van de naleving door de ODRU aangetroffen en ook geen rapportage hierover door u aan de gemeenteraad. In het verificatiegesprek heeft u aangegeven dat u de ODRU heeft verzocht de evaluatie uit te voeren. Wij verzoeken u hierop actief te blijven sturen als opdrachtgever, zodat deze evaluatie daadwerkelijk jaarlijks wordt uitgevoerd en u hierover jaarlijks kunt rapporteren aan de gemeenteraad.

Monumenten en Archeologie

Bij de beoordeling van dit vakgebied hebben we getoetst of sprake is van adequate vergunningverlening, of de monumentencommissies goed functioneren en in hoeverre er sprake is van adequate advisering in het kader van de archeologische monumentenzorg.

Het oordeel over uw taakuitvoering in 2022 luidt 'voldoet deels'. Dit betekent dat u gedeeltelijk voldoet aan de wettelijke eisen. Uit de door u ingediende toezichtinformatie blijkt dat archeologie structureel deel uitmaakt van de vergunningsprocedure. Echter, bij aanvragen om omgevingsvergunningen ten aanzien van Rijksmonumenten is niet altijd advies gevraagd aan de monumentencommissie. Onduidelijk is waarom dit niet is gedaan.

Toezichtregime komende beoordeling

Komende beoordeling toetsen we wederom of uw gemeente de processen voor het vakgebied VTH zodanig heeft ingericht at deze taken naar behoren kunnen worden uitgevoerd. Omdat uw gemeente dit jaar als 'voldoet deels' is beoordeeld, valt uw gemeente volgend jaar onder het reguliere toezichtregime. Dat betekent dat de toezichtinformatie inhoudelijk wordt beoordeeld en niet slechts op hoofdlijnen.

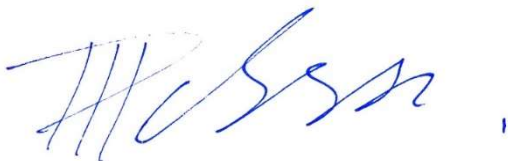
Tot slot

Hiermee is deze toetsingsronde afgerond. We verzoeken u de hiervoor genoemde verbeterpunten op te pakken en bij de toezichtinformatie voor de volgende beoordelingsronde een overzicht te voegen met de ondernomen acties naar aanleiding van deze verbeterpunten. De volledige toezichtinformatie over de periode 2023-2024 ontvangen wij graag zo spoedig mogelijk nadat u deze hebt vastgesteld, maar in ieder geval uiterlijk op 15 juli 2024.

Een afschrift van deze brief sturen wij ter kennisgeving aan uw gemeenteraad.

Wij publiceren de resultaten van ons toezicht op de IBT-kaart. Zie daarvoor www.provincie-utrecht.nl/interbestuurlijktoezicht. Deze brief wordt via deze kaart ook toegankelijk.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
Namens hen,

H.P. van Essen
Gedeputeerde Ruimtelijke Ontwikkeling, Coördinatie Omgevingsbeleid, Energietransitie, Milieu en Bestuur

Bijlage: overzicht verbeterpunten

Rapportage en evaluatie

1. Voer een periodieke beleidsevaluatie uit. Stel deze vast en stuur deze ter informatie aan de gemeenteraad.
Toelichting: een wettelijk vereiste is dat periodiek gerapporteerd wordt over het al dan niet bereiken van de in het VTH-beleid gestelde doelen. Daarnaast dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de activiteiten in verhouding tot de prioriteitstelling. Ten slotte dient gerapporteerd te worden over de uitvoering van de afspraken met andere bestuursorganen en organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.
2. Stel het jaarverslag voortaan eerder vast, zodat bij het opstellen van het uitvoeringsprogramma voor het nieuwe jaar rekening kan worden gehouden met de conclusies en aanbevelingen uit het jaarverslag.
Toelichting: Een tijdige vaststelling is voor een goede taakuitvoering en doorlopen van de BIG-8 cyclus essentieel. Wij geven u in overweging mee om de BIG-8-cyclus in de toekomst aan te laten sluiten bij de P&C-cyclus.
3. Geef in de jaarverslagen aan in hoeverre de uitgevoerde activiteiten hebben bijgedragen aan het bereiken van de gestelde doelen.
Toelichting: De jaarlijkse evaluatie gaat in op de vraag in hoeverre de activiteiten uit het voorgaande uitvoeringsprogramma zijn uitgevoerd en in hoeverre de activiteiten hebben geleid tot het behalen van de in het beleid gestelde doelen. Op basis van deze evaluatie dient te worden bezien of het beleid en uitvoeringsprogramma voor het komende jaar aanpassing behoeft.

Strategisch Beleid

4. Voor een risicoanalyse uit voor uitvoering (vergunningverlening) en stel op basis hiervan prioriteiten.
Toelichting: Een risicoanalyse en is essentieel om binnen het gemeentelijk grondgebied inzichtelijk te hebben wat de grootse bestaande risico's zijn op het gebied van uitvoering. Aan de hand van de grootse risico's kunnen prioriteiten worden bepaald voor uitvoering.
5. Formuleer in het beleid heldere en meetbare doelen die gekoppeld zijn aan gestelde prioriteiten, zoals beschreven onder punt 4. Stel het geactualiseerde beleid vast en stuur dit ter informatie aan de gemeenteraad.
Toelichting: Om goed te kunnen monitoren en te evalueren is het van belang dat de doelen voldoende concreet (als meetbare prestaties) geformuleerd zijn.
6. Geef in het beleid inzicht in de afspraken die u heeft gemaakt met de organen die belast zijn met de strafrechtelijke handhaving.
Toelichting: in het beleid wordt wel vermeld dat er afspraken zijn gemaakt, maar wat die afspraken inhouden, wordt niet vermeld.

Operationeel beleid

7. Maak de personele en financiële middelen die **benodigd en beschikbaar** zijn voor het bereiken van de in het beleid geformuleerde doelen inzichtelijk en waarborg deze in de begroting.
Toelichting: De beschikbare capaciteit is voldoende geborgd in de begroting. Echter, het alleen opnemen van de beschikbare capaciteit is onvoldoende. Het is nodig om vanuit de doelen een inschatting te maken van de benodigde capaciteit om die doelen te bereiken en het is die benodigde capaciteit die moet worden geborgd in de begroting.

Programma en organisatie

8. Stel het uitvoeringsprogramma voortaan tijdig vast zodat bij aanvang van het nieuwe jaar de uitvoering kan plaatsvinden volgens een actueel programma.
Toelichting: Het gecombineerde jaarverslag 2022/uitvoeringsprogramma 2023 is op 28 maart 2023 vastgesteld. Dit is weliswaar vroeger in het jaar dan vorig jaar, maar wettelijk is bepaald dat het uitvoeringsprogramma voor het komende jaar moet worden vastgesteld. Een tijdige vaststelling is voor een goede taakuitvoering en het doorlopen van de BIG-8 cyclus door de gemeente essentieel. Wij adviseren u de P&C-cyclus te volgen bij het opstellen en vaststellen van VTH-beleid, uitvoeringsprogramma's en jaarverslagen.
9. Maak in het uitvoeringsprogramma inzichtelijk welke activiteiten op het gebied van RO (handhaving bestemmingsplannen, aanpak strijdig gebruik), Bouw en Milieu worden uitgevoerd, waarbij rekening wordt gehouden met de in het VTH-beleid gestelde doelen en prioriteiten.
10. Stem het uitvoeringsprogramma af met andere betrokken bestuursorganen en de organen die belast zijn met strafrechtelijke handhaving.
11. Stuur het uitvoeringsprogramma ter informatie naar de gemeenteraad.

Vorbereiding, uitvoering en monitoring

12. Draag zorg voor voldoende financiële en personele middelen om de in het uitvoeringsprogramma voorgenomen activiteiten uit te kunnen voeren en vul zo nodig deze middelen aan of pas het uitvoeringsprogramma zo nodig aan.
13. Zorg dat uw organisatie de resultaten en voortgang van de uitvoering van het uitvoeringsprogramma en het bereiken van de gestelde doelen monitort voor RO en Bouw.
14. Evalueer jaarlijks in hoeverre uw gemeentelijke organisatie én de omgevingsdienst voldoet aan de kwaliteitscriteria (hoeveelheid fte's, opleiding, werkervaring, aanvullende kennis en frequentie) en rapporteer hierover aan de gemeenteraad. *Toelichting: u heeft in 2023 geëvalueerd in hoeverre uw gemeentelijke organisatie voldoet aan de kwaliteitscriteria. Deze evaluatie dient u jaarlijks te herhalen en over deze evaluatie dient u jaarlijks te rapporteren aan de gemeenteraad. Deze evaluatie moet ook jaarlijks voor de omgevingsdienst worden uitgevoerd.*